

DOKUMENT

14 1998

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Astrid Myrvang, Kristin Kolseth, Knut Matre

Oppsummering av høringsuttalelser med NVEs kommentarer, oktober 1998

Retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av netttjenester

Tittel: Høringsuttalelser til retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av netteneser oktober 1998	DOKUMENT NR 14
Saksbehandler: Astrid Myrvang, Kristin Kolseth Knut Matre	Dato: 4. november 1998
	Rapporten er åpen
Oppdragsgiver: NVE	Opplag: 370

SAMMENDRAG

NVE har sammenfattet uttalelser på høringsutkast til retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av netteneser av 22 juni 1998. De fleste uttalelsene er knyttet til høringsutkastets kapittel fem (leverandørskifter) og seks (fakturering av netteneser). Dokumentet inneholder NVEs kommentarer til høringsuttalelsene.

NVE har også kommentert hvilke innspill fra høringsrunden det er tatt hensyn til i høringsforslag til forskrifter for måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netteneser.

Emneord:

Måling, avregning, fakturering, definisjoner, timemåling, regulerkraft, saldooppgjør, EDIEL, MSCONS, PRODAT

Ansvarlig underskrift:

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Definisjoner	5
2.1	Operatør av fellesnett	5
2.2	Regulerkraft definisjon	5
2.3	Husholdning/hytte definisjon	5
2.4	Definisjon av leverandør / balanseansvarlig	6
2.5	Definisjon av målepunktet (Målepunkt ID)	7
3	Netteiers og leverandørenes grunnlag for avregning av regulerkraft	8
3.1	Frist for oversending av avregningsdata til avregningssentralen	8
3.2	Oversendelse av avregningsdata i kWh og MWh	8
3.3	Komponentkoder	9
4	Avregning basert på netteiers innmatingsprofil	10
4.1	Forventet uttak pr målepunkt (porteføljestatus)	10
5	Saldooppgjør	11
5.1	Tidsfrist for saldooppgjør	11
5.2	Prising av kraft i saldooppgjøret	11
5.3	Saldooppgjør, ny metode	12
5.4	Rapportering av saldooppgjør på SDV-format	12
6	Timemåling	13
6.1	Senking av grensen for timesmåling	13
6.2	Feilrapportering fra timesmålte anlegg	13
7	Leverandørskifte / PRODAT	15
7.1	Felles forretningsregler	15
7.2	Oppsigelse av gammel kraftleveringskontrakt	15
7.3	Leverandør uten kontrakt (slamming)	16
7.4	Flytting	17
7.5	Bruk av PRODAT til "forespørsel om sluttbruker" (Z01)	18
7.6	Innhold i meddelelse om leverandørskifte (Z03)	18
7.7	Innhold i netteiers bekreftelse av leverandørskifte	19
7.8	Tidsfrist for bekreftelse av leverandørskifte	19
7.9	Kvitteringsmeldinger i PRODAT	20
7.9.1	Feilhåndtering	20
7.9.2	Bruk av CONTRL	20
7.9.3	Bruk av APERAK	21
7.10	Frist for innføring av PRODAT	21
7.11	Oversendelse av målestander	22
7.12	Kompensasjon i inntektsrammen for å innføre PRODAT	22
7.13	Innhold i "grunnlagsdata" (Z06 og Z09)	23
7.14	Felles anleggsnummerering	24
8	Fakturering av nettenester	25
8.1	Detaljeringsgrad i krav til fakturautforming	25
8.2	Enøk-tips	25
8.3	Krav til at eventuell annen part som foretar fakturering skal være nøytral i forhold til leverandør	25
8.4	Fakturering av husholdningskunder med forbruk under 8000 kWh /små næringskunder	25
8.5	Avlesningsperioder	26
8.6	Avlesning av husholdningskunder som ikke mottar faktura basert på virkelig forbruk	27
8.7	Kunder med dårlig betalingsdyktighet/problemer med selvavlesning	27
8.8	Akonto mellom avlesningene	27
8.9	Avtalegiro	27
8.10	Krav til fakturering knyttet til nettleie vs. kraft	28
8.11	Resultater fra fakturaprojekt i Oslo og Stavanger	28
8.12	Reduksjon i levert energi grunnet enøkeffekt	29
8.13	Målepunkt ID på faktura som referanse ved leverandørbytte	29
8.14	Øvrige kommentarer	29
8.14.1	Tidspunkt for iverksettelse av fakturering iht. krav.	29
8.14.2	Informasjon av husholdningskunder	29
8.14.3	Status for "Ny forbrukervennlig faktura - innføringsguide"	30
8.14.4	Kompensasjon	30
8.14.5	Risiko for svindel ved selvavlesning	30

9	Kvalitetssikring	31
9.1	Kvalitetskrav for hele målekjeden	31
10	Generelle bemerkninger	32
10.1	Forhold til Toll og avgiftsdirektoratet	32
10.1.1	Netteiers opplysningsplikt	32
10.1.2	Dato for endring av forbruksavgift for elektrisitet	32
10.1.3	Innkrevning av forbruksavgiften	32
10.2	Nøytralitet	32
10.3	NVEs forhold til Konkurransetilsynet	33
10.4	Harmonisering mellom Norge Sverige	33
10.5	År 2000	34
11	Kilder	35

1 Innledning

NVE sendte ut "Retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av netteneser" den 22. juni 1998. Høringsfristen var 1. september 1998. I høringsrunden kom det inn 43 høringsuttalelser. De fleste uttalelsene er knyttet til høringsutkastets kapittel 5 (leverandørskifter) og 6 (fakturering av netteneser). Uttalelsene blir gjennomgått nedenfor sammen med NVEs kommentarer.

NVE og Olje- og energi departementet (OED) har siden juni 1998 jobbet med å omarbeide retningslinjene til forskrifter, slik at de pliktregler som NVE pålegger for å sikre et velfungerende kraftmarked og pliktregler i forbindelse med regulering av nettmonopoler får en klar hjemmel i forskrift.

OED har sendt ut høringsutkast på endringer i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. [brev av 22.10.1998 (ref. OED 98/2072 EV LPT)]. NVE har sendt ut høringsutkast på forskrift for måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netteneser [brev av 22.10.1998 (ref. NVE 9803921-1 mø/kgr)].

Dette høringsdokumentet tar for seg høringsuttalelser fra høringsrunden på retningslinjene med NVEs kommentarer. Dokumentet beskriver også hvilke innspill som er tatt til etterretning og tatt med i høringsutkastet til forskrifter for måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netteneser. Utgivelsen av høringsdokumentet er et ledd i NVEs arbeid med revisjon av regelverk. Høringskommentarer til forskrifter vil bli behandlet av NVE på vanlig måte.

2 Definisjoner

2.1 Operatør av fellesnett

- a) *netteier, et selskap med omsetningskonsesjon som eier kraftnett. Statnett SF vil i disse retningslinjene være å oppfatte som netteier for alle anlegg som til enhver tid inngår i sentralnettsordningen.*

Statkraft savner begrunnelse for endring i definisjonen av netteier [at operatør ikke lenger er å regne som netteier]. Statkraft uttrykker videre at etter hvert som fellesnettene finner en stabil form og struktur bør NVE stille seg åpen for at også operatøren av fellesnett blir å betrakte som netteier for hele fellesnettet.

BKK regionalnett ønsker at det presiseres om det med "netteier" kun menes eier av distribusjonsnett eller om "netteier" gjelder alle netteiere med nettkunder.

NVE kommenterer:

NVE forholder seg til den enkelte omsetningskonsesjonær, og regulerer hver netteier økonomisk. NVE frykter pulverisering av ansvar dersom oppfylling av forskrifter legges til operatør alene. Når fellesnett etableres kan den interne ansvarsfordeling reguleres gjennom avtale mellom netteiere og operatør. Likevel er det hver enkelt netteier som reguleres, og hver enkelt netteier er ansvarlig for at regelverk følges.

Statnett regnes likevel som netteier for anlegg som til enhver tid inngår i sentralnettsordningen, da Statnett er pålagt særlige oppgaver (systemansvaret, landssentral, operatøransvar, balanse- og nettavregning) gjennom konsesjon. Det er mest hensiktsmessig å samle ansvaret for disse særlige oppgavene samt netteieransvaret hos en konsesjonær (Statnett).

Med netteier menes omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett, dette inkluderer også regionalnettseier.

2.2 Regulerkraft definisjon

- f) *regulerkraft, forskjell mellom anmeldte/forhåndsbestemte leveranser og målt aggregert uttak hos sluttbrukere og innmating fra produksjon*

Statkraft foreslår ny definisjon: *Regulerkraft, forskjell mellom anmeldt kraftuttak/levering og målt/avregnet energi.*

NVE kommenterer:

NVE har vurdert definisjonen av regulerkraft på ny, og har funnet det hensiktsmessig å benytte følgende definisjon i forskriftene:

- s) *regulerkraftbalanse: avviket mellom innmatet/uttatt kraftvolum og kjøps-/salgsforpliktelser for hver balanseansvarlig,*

2.3 Husholdning/hytte definisjon

- n) *husholdningskunde, sluttbruker som bruker kraft til fast bopel (ikke hytter eller fritidsboliger)*

Hedmark Energi AS foreslår endring av definisjon husholdningskunde til *uttak for husholdning* (alt. *målepunkt til husholdning*) siden en husholdning kan ha mange målepunkter.

NVE kommenterer:

Definisjonen av husholdningskunde ble tatt inn for å presisere hvilket type forbruk som faller inn under krav til fakturering av nettsjenester. NVE ønsker å presisere at hytte- og fritidsboligkunder ikke er medregnet i kravet til fakturering basert på virkelig forbruk.

NVE har vurdert definisjonen av husholdningskunde på ny, og har funnet det hensiktsmessig å benytte følgende definisjon i forskriftene:

g) husholdning: bruker av elektrisk energi til fast bopel. Hytter og fritidsboliger regnes ikke som husholdning

I høringsutkastet (og i gjeldende retningslinjer) benyttes betegnelsen *målepunkt* når det refereres til f.eks avlesning av måleverdier. NVE presiserer at reglene henspeiler på hvert enkelt målepunkt og ikke på begrepet kunde.

2.4 Definisjon av leverandør / balanseansvarlig

Trondheim Energiverk uttaler at det bør presiseres sterkere at det er foretak som avregnes for regulerkraft som er leverandør til et gitt anlegg. Det er også dette foretaket som skal varsle om overtakelse/ opphør av en leveranse.

NVE kommenterer:

I høringsutkastet står det at leverandør skal sende meddelelse om leverandørskifte og opphør av kraftleveranse. Leverandør er definert som "et selskap som avregnes for regulerkraft i netteiers kraftnett". Av dette følger at netteier skal forholde seg til leverandør, både i forbindelse med regulerkraftavregning og ved leverandørskifter. Det kan imidlertid gjøres egne avtaler (bilateralt) mellom netteier og leverandør, dersom netteier eller leverandør ønsker at en annen part skal motta/sendte data. Netteier er ikke pliktig til å forholde seg til flere parter. Dersom leverandør ønsker at data skal oversendes til flere parter (megler, sluttbruker) må leverandør selv videresende data til disse, dersom ikke annet er avtalt bilateralt.

Avregningssentralen for regulerkraft betegner aktører som avregnes for regulerkraft som *balanseansvarlige*. NVE ser behovet for samkjøre definisjonene med dette, har funnet det hensiktsmessig å benytte følgende definisjon i forskriftene:

d) balanseansvarlig:

omsetningskonsesjonær som avregnes for regulerkraft i netteiers kraftnett. Sluttbrukere og netteiere som er ansvarlig i regulerkraftmarkedet er å regne som balanseansvarlige.

k) leverandør:

balanseansvarlig som selger elektrisk energi til sluttbrukere.

2.5 Definisjon av målepunktet (Målepunkt ID)

NVE kommenterer:

NVE har valgt å ta inn en ny definisjon i forskriftene. Den nye definisjonen er Målepunkt ID. Netteier skal for hvert målepunkt angi et nummer som er entydig i netteiers nettområde, og dette nummeret (Målepunkt ID) skal oppgis på faktura og benyttes ved leverandørskifter. I meddelelse om leverandør skifte kan målnummer benyttes som identifikasjon av målepunktet, dersom ikke netteiers Målepunkt ID er tilgjengelig. I bekreftelse av leverandørskifte skal netteier angi målepunktet med Målepunkt ID.

I EDIEL meldingene MSCONS og PRODAT angis Målepunkt ID i attributten ”*Objekt ID (Serie ID)*”.

n) Målepunkt ID:

netteiers entydige identifikasjon av et målepunkt,

3 Netteiers og leverandørenes grunnlag for avregning av regulerkraft

3.1 Frist for oversending av avregningsdata til avregningssentralen

Flere har uttalt at frist på to dager for oversendelse av avregningsdata til avregningssentralen er for kort for å kunne foreta en tilstrekkelig kvalitetssikring av data.

NVE kommenterer:

NVE tar uttalelsene til følge og utvider fristen med en dag, slik at frist for oversendelse av avregningsdata til avregningssentralen settes til senest tre dager etter avregningsukens slutt. Tilsvarende blir frist for når avregningssentralen for regulerkraft skal ha avsluttet avregningen utvidet med en dag til 9 virkedager etter avregningsukens slutt.

I gjeldende retningslinjer er frist for oversendelse av avregningsdata til leverandørene to dager etter avregningsukens slutt. Denne fristen økes også til tre dager.

3.2 Oversendelse av avregningsdata i kWh og MWh

Det er uttrykt ønske om at kWh/h uten desimaler snart må kunne tas i bruk i all oversendelse av avregningsdata. MWh/h har for liten oppløsning dersom en leverandør har kun små leveranser i et nettområde (f.eks leveranse til en enkelt hytte).

Trondheim Energiverk ber om at det presiseres antall desimaler i kWh/h oversendelse.

Kelin Kraft uttaler at netteier bør sende JIP og leverandørs prosentandel til leverandørene. Dersom det gjøres kan leverandør avregne kundene etter samme profil som det kjøpes inn etter.

NVEs kommentar

Årsaken til at MWh/h med en desimal må benyttes som enhet i oversendelse av avregningsdata til avregningssentralen for regulerkraft (Statnett), er at applikasjonen som benyttes til regulerkraftavregningen ikke håndterer enheten kWh/h. Applikasjonen til Statnett vil på sikt tilpasses slik at den håndterer den minste enheten (kWh/h). NVE vil følge opp problemstillingen med Statnett, og komme tilbake til en eventuell endring i enheten i senere rundskriv/nye forskrifter.

Volumer overføres i Norge i kWh/h uten desimaler eller i MWh/h med 1 desimal. (MWh med 1 desimal kan overføres som kWh/h med de to siste siffer lik null.)

Netteier skal overføre siste ukes avregningsdata til leverandør innen tidsfrist gitt i [4] "Retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av netjtjenester".

Overføringen skal i henhold til retningslinjene minimum omfatte følgende produktkoder:

- 1482 Sum ikke timemålt for leverandøren (timeverdi) i kWh/h
- 1491 Timemålt energi for en kunde/objekt (timeverdi)
- 1501 Sum totalt for leverandøren (timeverdi) i MWh/h med en desimal

I tillegg anbefales det at følgende produktkoder oversendes for kontrollformål:

- 1452 Prosentandel av JIP
- 1462 JIP (Justert Innmatnings Profil)
- 1471 Sum timemålt for leverandøren (timeverdi) i kWh/h

For rapportering av periodiske avlesninger (målerstander) benyttes:

- 1511 Målerstand

For rapportering av kvartalsvis informasjon om forventet uttak pr. målepunkt benyttes:

- 1400 Måleverdi

NVE anbefaler at JIP og leverandørs prosentandel oversendes til leverandørene (jfr Kelin Krafts uttalelse), men stiller ikke krav til dette.

3.3 Komponentkoder

Østfold Energi sier at det bør fremheves i retningslinjene at det er netteier som fremskaffer komponentkode hos Statnett.

NVEs vurdering

Det er korrekt at det er netteier som fremskaffer komponentkode hos Statnett for leveranse. Siden det er netteier som skal rapportere målte verdier fra uttakene i nettet, vil ikke leverandører få opprettet disse kodene hos Statnett. I tillegg til at det er netteier som skal rapportere verdier tilhørende disse avregningskodene, er også avregningskodene geografisk knyttet til netteiers kraftnett.

Når det gjelder avregningskoder for bilaterale kontrakter, må partene selv bli enig om hvem som har ansvaret for å opprette ny avregningskode, og rapportere verdier for denne.

NVE mener likevel at det ikke faller naturlig inn å beskrive dette i forskrifter for måling og avregning.

4 Avregning basert på netteiers innmatingsprofil

4.1 Forventet uttak pr målepunkt (porteføljestatus)

Det uttales at forventet uttak pr målepunkt bør sendes som MSCONS og ikke PRODAT. Det har også kommet inn uttalelser om at forventet uttak pr målepunkt bør oppgis i kWh, da MWh har for liten oppløsning. Videre ønskes frist for oversendelse av porteføljestatus øket til 3 uker.

NVEs kommentar

NVE beklager at det i høringsutkastet ble vist til PRODAT-meldingen for oversendelse av forventet uttak pr målepunkt. Det er MSCONS-meldingen som skal benyttes for å overføre denne informasjonen. MSCONS er best egnet til å oversende forventet uttak pr målepunkt, da PRODAT meldingen har en begrensning i antall repetisjoner (999) per oversendelse.

Det står ikke presisert måleenhet for forventet uttak pr målepunkt i retningslinjene. Uttalelsen tas til etterretning, og NVE presiserer i utkast til forskrifter at forventet uttak pr målepunkt oppgis i kWh.

Frist for oversendelse vil ikke bli utvidet. Da leverandørskifter kan foretas på ukentlig basis, vil ethvert tidspunkt for oversendelse av porteføljestatus måtte ta hensyn til at det er bevegelse i kundemassen hver uke. NVE vil fremholde at leverandører fire ganger i året skal motta en status fra netteiere om hvilke kunder leverandøren på et gitt tidspunkt leverer til i de forskjellige nettområdene, samt informasjon om forventet årlig uttak.

Konklusjon:

Netteier skal minimum hvert kvartal informere hver enkelt balanseansvarlig om forventet årlig uttak for hvert målepunkt som inngår i beregningsgrunnlaget for prosentfordelingen (porteføljestatus). Informasjonen skal oversendes balanseansvarlig innen to uker etter kvartalsskifte.

Forventede uttak for hvert målepunkt skal oppgis i kWh og oversendes ved hjelp av EDIEL-meldingen MSCONS.

5 Saldooppgjør

5.1 Tidsfrist for saldooppgjør

I høringsuttalelse fra Østfold Energi sies det at netteiers tidsfrist på 8 uker for å gjennomføre saldooppgjøret er for lang, da de økonomiske årsoppgjørene som regel har kortere frist.

EnFO sier derimot i sin høringsuttalelse at det må vurderes å forlenge denne fristen. EnFO begrunner dette med at dataene må kvalitetssikres på samme måte som ved det ukentlige regulerkraftoppgjøret.

NVEs vurdering

Kvalitetssikringen av det ukentlige regulerkraftoppgjøret gjøres i løpet av de to første virkedagene i uken. Vi kan derfor ikke se sammenligningen av disse to prosessene for kvalitetssikring.

NVE forstår at den lange tidsfristen for saldooppgjøret kan være et problem for kraftleverandørene slik Østfold Energi påpeker. NVE har likevel grunn til å tro at dersom fristen settes ned vil det gå såpass hardt utover kvalitetssikringen av dataene at kvaliteten på saldooppgjøret blir vesentlig forverret. Dette vil igjen føre til mange korrigeringsoppgjør etter saldooppgjøret. Dette vil føre til merarbeid både for kraftleverandører og netteiere.

Fristen på 8 uker opprettholdes.

5.2 Prising av kraft i saldooppgjøret

Statkraft sier i sin høringsuttalelse at saldooppgjøret bør gjøres opp i form av snittet regulerkraftpris for tilhørende knutepunkt/prisområde. Dette fordi at alle avvik for øvrig blir tatt i regulerkraftmarkedet.

NVEs vurdering

Dette er en vanlig misforståelse. Alternativkostnad for saldooppgjøret er i all hovedsak områdepris i elspotmarkedet. Dette kan synliggjøres ved følgende eksempel: En kraftleverandør har en profilavregnet kunde i et distribusjonsnett. Antatt årsvolum er 20 000 kWh. Kunden reiser på ferie et halvt år, og forbruket halveres. Dette identifiseres ved avlesning av måleren ved nyttår. I løpet av året har leverandøren kjøpt 10 000 kWh for mye i elspotmarkedet (ikke RK). Oppgjøret bør derfor prissettes etter områdeprisen i elspotmarkedet.

Avvik som utlignes i regulerkraftmarkedet skyldes i all hovedsak klimatiske forhold. Dette vil slå ut i samme retning for alle leverandørene i området. La oss for eksempel si at temperaturen i et område synker langt under antatt temperatur. Forbruket i område vil øke. Volumet av hele den justerte innmatingsprofilen blir større. Dette gjør at avregningsverdiene for alle leverandørene i området vil bli høyere enn anmeldingene hos NordPool og oppdekning av bilaterale kontrakter. Alle leverandørene vil måtte gjøre opp differansen i RK-markedet. (En produsent vil i dette tilfellet ha solgt et volum i RK-markedet.) Denne hendelsen vil alene ikke føre til noen ubalanser i saldooppgjøret. Saldooppgjøret fanger bare opp forskjeller mellom avregnet og virkelig volum blant profilavregnede kunder.

5.3 Saldooppgjør, ny metode

InfoSynergi ber i sin høringsuttalelse NVE om å vurdere nødvendigheten av løpende saldooppgjør på nytt, særlig i lys av at flere kunder timesmåles og et stort antall husholdningskunder avleses fire ganger i året. Volumet som følges opp av løpende saldooppgjør blir da, ifølge InfoSynergi, av mindre betydning.

NVEs vurdering

NVE ser at det økte antallet timesavregnede kunder minsker antallet som omfattes av saldooppgjøret. Sluttbrukere som ikke timesavregnes vil uansett antall avlesninger i året måtte inngå i saldooppgjøret. NVE ser derfor ikke at begrunnelsen for denne måten å gjennomføre saldooppgjøret på (løpende saldooppgjør) bortfaller. Løpende saldooppgjør fører også til at netteier bruker mindre tid på manuelle beregninger. En forutsetning for løpende saldooppgjør er at det kan skje automatisk. NVE vil i løpet av høsten 1998 komme med en nærmere beskrivelse av løpende saldooppgjør som vil utfylle rapporten EFI TR A4508.

I høringsutkastet fra NVE samt tidligere retningslinjer står det at man skal bruke en ny metode for saldooppgjør (løpende saldooppgjør) fra og med saldooppgjøret for år 2000. I høringsutkastet til forskrifter for måling og avregning osv. er det denne nye metoden som er beskrevet i § 5-7. § 8-5 omhandler overgangsbestemmelser. I § 8-5, 2. ledd gis overgangsbestemmelse for implementasjon av denne metoden, slik at tidsfristen er uforandret.

NVE vil i 1999 gjøre en ny vurdering av kostnadene, for å vurdere om ordningen med løpende saldooppgjør skal innføres fra år 2000.

5.4 Rapportering av saldooppgjør på SDV-format

De kommentarer som er kommet inn angående dette punktet har vært negative. Verken netteiere eller kraftleverandører ser SDV-formatet som noen god løsning. De fleste mener at man kan klare seg ett år til med de proprietære løsningene som har vært brukt til nå. Flere peker på at innføring av SDV-format bare vil forsinke EDIEL-prosessen.

NVEs vurdering

NVE tar uttalelsene til følge, og vil ikke stille krav til rapportering på SDV-format.

6 Timemåling

6.1 Senking av grensen for timesmåling

I en høringsuttalelse fra 22 everk ført i pennen av Lier everk AS sier i denne sammenhengen at profilavregning fungerer bra. De er derfor sterkt i tvil om nytten av en senking av grensen for timesmåling fra 500 til 400 MWh er tilstrekkelig til å dekke kostnadene som følger av senkning av grensen. Tafjord kraft og Energiforsynings Lederforening gir lignende uttalelser, og savner en begrunnelse for senkningen.

TotenKommunenenes Energiselskap Nett DA sier i sin høringsuttalelse at: "Beregninger tilsier at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å innføre toveiskommunikasjon i Norge. Innenfor dagens inntektsrammesystem er det ikke bedriftsøkonomisk lønnsomt for everkene å investere i toveiskommunikasjon. NVE bør derfor gi everkene økte inntektsrammer og pålegg slik at toveiskommunikasjon kan innføres. Potensialet for å redusere energiforbruket er stort ved å innføre toveiskommunikasjon. Innføringen av toveiskommunikasjon vil medføre at everkene kan prise sine leveranser på en mer korrekt måte. Dette vil igjen føre til mer effektivitet i utnyttelse og utbygging av distribusjonsnettene i Norge. I tillegg vil arbeidet med avregningen reduseres og kunne avregnes etter korrekte verdier mellom netteier, kunde og kraftleverandør"

NVEs kommentar

Begrunnelsen for senkningen ble gitt i konsekvensutredningen som fulgte med høringsutkastet til retningslinjer for 1998. Begrunnelsen bygget på EFIs rapport EFI TR A4560. Uttalelsene fra Lier everk m.fl., Tafjord Kraft og Energiforsynings Lederforening legger ikke frem noen konkrete grunner til å trekke NVEs slutning i tvil, men uttrykker tvil på generelt grunnlag. NVE ser ingen grunn til å gjennomgå materialet på nytt før det fremkommer nye elementer/fakta.

Ved fastsettelse av NVEs inntektsramme brukes blant annet målinger av everkenes effektivitet. Hvis det er riktig at "dette [toveiskommunikasjon (TVK)] vil igjen føre til mer effektivitet i utnyttelse og utbygging av distribusjonsnettene i Norge" vil innføring av TVK gi høyere avkastning enn å ikke innføre TVK. NVE stiller seg noe tvilende til om innføring av TVK vil kunne føre til reduksjon av energiforbruket. Man vil nok kunne oppnå å flytte forbruk til gunstigere tidspunkt, og derved redusere effektopper. Dette fører til en mer effektiv drift av nettene, og positive virkninger av dette vil tilfalle netteier.

Dersom det også er riktig at arbeidet med avregningen vil kunne reduseres, vil hele kostnadsreduksjonen - pga inntektsrammereguleringen - tilfalle netteier.

NVE mener derfor at inntektsrammereguleringen vil gi de rette insentivene til investering i utstyr for TVK.

6.2 Feilrapportering fra timesmålte anlegg

I uttalelse fra Vestfold Kraft ytres det ønske om at saldooppgjøret skal gjøres på den totale leveransen i nettet, altså at saldooppgjøret i tillegg til avvik mellom antatt og virkelig forbruk hos profilkunder også skal omfatte feilrapportering fra timesmålte anlegg.

NVEs kommentar

På timesmålte anlegg kan målefeil fort utgjøre store beløp, fordi forbruket er høyt. Dersom de økonomiske følgene av feilmålingen ikke er ubetydelige bør de gjøres opp så snart som mulig. For mange kraftleverandører vil det være uholdbart å vente så lenge som opp til et år med å få økonomisk oppgjør for feilmålinger ved timesmålte anlegg.

NVE mener derfor at feilrapporteringer fra timesmålte anlegg skal gjøres opp slik det står spesifisert i det nye høringsutkastet til forskrifter § 3-8 annet ledd. Det er likevel et rom for skjønnsutøvelse fra netteiers side. Dersom feilrapporteringene har ubetydelige økonomiske virkninger kan økonomisk oppgjør utsettes. Dette er for å unngå at selve faktureringen og behandling av denne blir dyrere enn beløpene det faktureres for mellom netteier og leverandør.

7 Leverandørskifte / PRODAT

7.1 Felles forretningsregler

Flere ønsker at NVE skal gi mer detaljerte regler rundt leverandørskiftet, såkalte "forretningsregler". På den andre siden uttaler enkelte leverandører at spilleregler vil kunne nedfelles i bransjeregler. Problemer med manglende forretningsregler oppstår i de tilfeller hvor en sluttbruker inngår flere kraftleveringskontrakter, ved flytting, når useriøse leverandører melder om leverandørskifter uten at det foreligger kontrakt med sluttbruker (slamming), etc.

NVEs kommentar

Det pågår et arbeid som ledes av EnFO for å utarbeide "Retningslinjer for felles forretningsorden". Sintef Energiforskning er leid inn som konsulent og fører i pennen arbeidet med utarbeidelse av rapport. Rapporten som skal inneholde anbefalinger til felles forretningsorden vil foreligge innen utgangen av 1998. Det er nedsatt en arbeidsgruppe med deltakere som representerer netteier, kraftleverandør, kraftmegler, EnFO og NVE. NVE har på bakgrunn av høringsuttalelsene sett det nødvendig å regulere forhold rundt flytting og slamming. Se disse avsnitt.

7.2 Oppsigelse av gammel kraftleveringskontrakt

I henhold til høringsutkastet plikter netteier å gjennomføre leverandørskifte på bakgrunn av en meddelelse om leverandørskifte fra ny leverandør. Netteier er ikke ansvarlig for å kontrollere at sluttbrukers kraftleveringskontrakt med gammel leverandør har opphørt før skifte foretas. Dette innebærer at leverandørskifte også kan skje i tilfeller der sluttbruker ikke har sagt opp sin kraftleveringskontrakt med gammel leverandør. Problemet har blitt påpekt i flere høringsuttalelser. Spørsmålet blir da; -bør opphør av gammel leveringskontrakt være betingelse for netteiers gjennomføring av leverandørskifte?

NVEs kommentar

Det vil ikke være mulig å gi regler som sikrer at leverandørskifte alltid gjenspeiler de underliggende kontraktsforhold. Det kan alltid forekomme situasjoner der det eksisterer mer enn ett kontraktsforhold om leveranse til en sluttbruker, og det kan hefte skjulte mangler ved kraftleveringskontrakter som medfører ugyldighet. En regel om at gammel leverandør skal meddele opphør av kontrakt før leverandørskifte skal kunne foretas, vil innebære at det gis prioritet til gammel leverandør fremfor ny leverandør. Et viktig hensyn ved utformingen av reglene er for øvrig at det skal være enkelt å foreta leverandørskifter. Regler som innebærer at leverandørskifter avhenger av tidligere leverandørs medvirkning, er derfor lite ønskelig.

Utkastet til forskrifter forutsetter at ny kraftleverandør har gyldig kontrakt med sluttbruker og at sluttbruker har sagt opp sin kontrakt med gammel leverandør før meddelelse om leverandørskifte sendes netteier. Dersom partene opptrer i samsvar med dette, vil nytt kontraktsforhold foreligge og gammelt kontraktsforhold opphøre samtidig med at netteier foretar leverandørskifte.

Dersom leverandører sender konkurrerende meddelelser om leverandørskifte kan konsekvensen bli at netteier må skifte frem og tilbake mellom to leverandører som begge mener de har rett til å levere. En slik situasjon vil gi netteier unødig mye merarbeid. Problemet kan løses ved at konkurrerende leverandører i samråd med sluttbruker blir enige om hvilken leverandør som skal levere til sluttbruker. Bransjen kan for øvrig unngå problemet

ved å utarbeide normer for god forretningsskikk på området (felles forretningsregler). Det er viktig at netteier innehar en nøytral posisjon i forbindelse med leverandørskifter, og hans rolle bør begrenses til å stå for den praktiske gjennomføringen av skifter.

Det er altså lite hensiktsmessig at forskriftene tildeler netteier eller NVE kompetanse til å avgjøre spørsmålet om hvilken leverandør som skal stå for den fysiske leveransen til sluttbruker. Konkurrerende meddelelser om leverandørskifte forventes ikke å medføre problemer av noe stort omfang. Det mest praktiske tilfellet vil være at kontrakten med ny leverandør kan komme til å overlappe litt med kontrakten med gammel leverandør i tilfeller der sluttbruker har glemt å si opp den gamle kontrakten før meddelelse om leverandørskifte sendes. Dersom sluttbruker ikke har avviklet sitt kontraktsforhold med gammel leverandør på en kontraktsmessig måte, er det et forhold mellom sluttbruker og gammel leverandør og ikke et forhold mellom gammel leverandør og netteier.

Konklusjon:

NVE overlater til bransjen å etablere rutiner for å sikre at leverandørskifte i størst mulig grad begrenses til tilfeller der gamle kontraktsforhold er brakt til opphør.

7.3 Leverandør uten kontrakt (slamming)

Leverandørskifte skal meldes av ny leverandør uten at det stilles krav om at sluttbruker bekrefter det. Det åpner for at leverandørskifte kan skje uten samtykke fra sluttbruker i forkant. I USA har det forekommet at kunder plutselig har mottatt telefonregning fra ny leverandør av teletjenester uten at de i forkant har bedt om et skifte. Denne tvilsomme virksomheten fra enkelte telefonselskaper i USA kalles "slamming".

Spørsmålet blir om problemet med "slamming" kan oppstå for skifte av strømleverandør slik reglene er utformet. Sagt på en annen måte; -bør bekreftelse fra sluttbruker være en betingelse for leveringsskifte?

NVEs kommentar

Meddelelse om leverandørskifte skal kun inneholde sluttbrukers Målepunkt ID. evt. målnummer i tillegg til navn og adresse. Opplysning om Målepunkt ID. evt. målnummer kan leverandører få fra netteier, sluttbruker eller andre leverandører. Det er altså mulig for leverandører å få tak i målnummer uten at det foreligger samtykke eller kontrakt med sluttbruker.

Alle kraftomsettere må ha omsetningskonsesjon. Omsetningskonsesjon innebærer imidlertid ikke noen garanti for at leverandører vil opptre seriøst og kun sende meddelelse om leverandørskifte der det foreligger kontraktsinngåelse i forkant. Leverandører har et sterkt insentiv til å være pågående for å ta markedsandeler i et sluttbrukermarked som ellers kan være vanskelig å få innpass i. I den forbindelse kan det utvikle seg mange tvilsomme metoder for å tilrive seg kunder. Telefonsalg og dørsalg kan være eksempler på salgsmetoder som kan medføre at salgsavtaler får en tvilsom tilblivelse, og meddelelse om leverandørskifter vil derav ikke være godt kjent.

NVE har vurdert regler som kan redusere mulighetene for slamming. En sikker regel vil være å stille krav om at leverandørskifte skal bekreftes av sluttbruker før netteier foretar leverandørskifte. Formålet med innføring av EDIEL-meldingen PRODAT er at kommunikasjon av leverandørskifter skal kunne skje elektronisk. En bekreftelse fra

sluttbruker kan sjelden formidles elektronisk, noe som vil redusere effektiviteten ved ordningen.

Et alternativ for å redusere mulighetene for slamming kan være å innføre en unntaksregel som fastslår at netteier ikke plikter å gjennomføre leverandørskifte i tilfeller der det er åpenbart at leverandør ikke har gyldig kraftleveringskontrakt med sluttbruker.

Et alternativ kan også være å innføre en regel som forbyr leverandør å sende meddelelse om leverandørskifte uten at det foreligger en skriftlig kraftleveringskontrakt med sluttbruker i forkant. Dersom leverandør bedriver slamming, har NVE et klart grunnlag for å gripe inn raskt med sanksjoner, for eksempel ved å trekke omsetningskonsesjonen tilbake.

NVE har i høringsforslag til forskrifter tatt inn ny regel for å redusere mulighetene for slamming:

7.3.1.1 § 2-1. Gjennomføring av leverandørskifte

Sluttbruker har rett til å bytte kraftleverandør.

Leverandørskifte skal foregå på mandag. Leveringsperioden til kontrakter om leveranse til sluttbruker skal tilpasses dette.

Netteier plikter å gjennomføre leverandørskifte når meddelelse i henhold til §2-2 er mottatt av netteier, med mindre det er åpenbart at leverandør ikke har gyldig kraftleveringskontrakt med sluttbruker.

7.3.1.2 § 2-2. Meddelelse om leverandørskifte

Leverandør som skal ta over leveransen skal sende en meddelelse om leverandørskifte til netteier. Det skal foreligge en skriftlig kraftleveringskontrakt mellom leverandør og sluttbruker.

Meddelelse skal være mottatt av netteier senest tre uker før leverandørskiftet.

Meddelelse skal inneholde:

- a) Målepunkt ID., eventuelt målnummer,*
- b) leveringsstart,*
- c) sluttbrukers navn, postadresse, anleggsadresse og*
- d) fakturaadresse, dersom fakturaadresse er forskjellig fra sluttbrukers postadresse.*

NVE understreker at netteier ikke skal kontrollere at det foreligger skriftlig kraftleveringskontrakt mellom leverandør og sluttbruker til grunn, og heller ikke "godkjenne" at kontrakt er gyldig. Netteier skal forutsette at dette ligger til grunn, og gjennomføre skiftet i hht §2-1.

7.4 Flytting

Flere uttaler at NVE bør regulere reglene rundt flytting og åpning av nytt anlegg.

NVEs kommentar

NVE ser behovet for å ha regler rundt åpning av nye anlegg, flytting etc. I forslag til forskrifter er det tatt med et ny paragraf som omhandler åpning av nytt abonnement:

§ 2-5. Nytt abonnement

Sluttbruker som åpner nytt abonnement i forbindelse med flytting, nybygg, og lignende kan fritt velge kraftleverandør.

Når nytt abonnement åpnes skal leverandør sende meddelelse om leverandørskifte jfr §2-2, også i de tilfeller hvor leverandør er den samme som ved sluttbrukers tidligere abonnement.

Netteier skal sende bekreftelse på leverandørskifte jfr §§2-3 og 2-4.

Ved nytt abonnement skal dato for leveringsstart være sammenfallende med dato anlegget ble tatt i bruk.

Kommentar: Volumet som påløper i perioden fra innflytting til ny leverandør virkelig starter leveransen (når skiftet er gjennomført og leverandør har oppdatert sin kundeportefølje) vil bli gjort opp i saldooppgjøret når det er målestand fra innflytningsdato som legges til grunn.

7.5 Bruk av PRODAT til "forespørsel om sluttbruker" (Z01)

Det uttales at PRODAT funksjonene Z01 (forespørsel om sluttbruker) og Z02 (Svar på forespørsel om sluttbruker) kan misbrukes, på den måten at leverandør ber om informasjon om sluttbruker uten at sluttbruker er forespurt på forhånd.

NVEs kommentar

NVE regulerer ikke forhold rundt "forespørsel om sluttbruker". NVE ser behovet for at bransjen blir enige om regler rundt dette. NVE ser det som hensiktsmessig at reglene krever at det skal ligge til grunn en fullmakt fra sluttbruker før informasjon om målepunktet gis fra netteier til kraftleverandør.

Litt om status for Z01 og Z02:

I forbindelse med test av PRODAT vil de funksjoner som dekker størstedelen av behovet for infomasjonsutveksling bli testet ut først. Disse funksjonene er Z03, Z04, Z05, Z06, Z08 og Z09 (se vedlegg 2 i høringsutkast til retningslinjene for flere detaljer). Funksjonene Z01 og Z02 blir altså ikke tatt i bruk i første omgang. Det er selvfølgelig mulig å implementere Z01 og Z02 for de systemleverandører som har løsninger som håndterer også disse.

For å sende en Z01-melding er det påkrevet med sluttbrukers navn og adresse. I retur får leverandør en Z02 som inneholder sluttbrukers Målepunkt ID, forventet årsvolum, avregningsmetode, navn og adresse. Mer informasjon kan gis, men er ikke påkrevet. Leverandør benytter informasjon om forventet årsvolum til å gi tilbud til sluttbruker.

7.6 Innhold i meddelelse om leverandørskifte (Z03)

Det etterlyses en presisering i hva som skal være betingelsen for at netteier skal gjennomføre et leverandørskifte. Det uttales at det i meddelelse bør opplyses om kontraktslengde, og at målnummer bør være påkrevet. Drammen Energinett uttaler at meddelelse også må inneholde fødselsdato/org nr /selskapsform som hjelp for aktørene for å sikre sine fordringer.

NVEs kommentar

Når frist for innføring av PRODAT (se eget avsnitt) har løpt ut kan netteier avvise alle meddelelser om leverandørskifte som blir oversendt på andre formater (f.eks faks, e-post) enn PRODAT. Netteier kan også avvise Prodat-meldinger som mangler et eller flere av punktene a), b), og c) (se under).

Meddelelser om leverandørskifte skal inneholde:

- a) Målepunkt ID, eventuelt målnummer,

- b) leveringsstart,
- c) sluttbrukers navn, postadresse, anleggsadresse.

Med punkt a) menes at fortrinnsvis Målepunkt ID (netteiers egen entydige identifikasjon av målepunktet) skal overføres i meddelelse. Dersom leverandør (eller sluttkunde) ikke er sikker på hva netteier benytter som Målepunkt ID skal målnummer benyttes. For å forenkle rutinene ved leverandørskifte vil NVE kreve at netteier oppgir klart på faktura hvilket nummer som skal benyttes ved leverandørskifte (Målepunkt ID).

Det skal ikke opplyses om kontraktslengde i meddelelse, da dette er informasjon netteier ikke trenger. Fra netteiers ståsted avregnes og behandles eksisterende kraftleverandør som leverandør til målepunktet helt frem til "opphør av kraftleveranse" (Z08) mottas eller "meddelelse av leverandørskifte" (Z03) mottas.

Informasjon om fødselsdato/org nr /selskapsform er ikke informasjon som skal sendes i meddelelse om leverandørskifte. Leverandør får denne informasjon fra sluttbruker når kontrakt inngås med ny kraftkunde, netteier får denne informasjon fra sluttbruker når kontrakt inngås med ny nettkunde.

7.7 Innhold i netteiers bekreftelse av leverandørskifte

Stavanger Energi sier i sin uttalelse at netteier ikke har tilgang til opplysninger om sluttbrukers navn og postadresse, MVA pliktig husholdningskunde og plikt til å betale forbruksavgift. Stavanger Energi mener at leverandør først må gi disse opplysningene til netteier.

Drammen Energinetts høringsuttalelse påpeker at Netteier ikke vet noe om et anleggs "forventede årsforbruk" ved eierskifte/leverandørskifte. Netteier vet kun anleggets "historiske forbruk" og kraftselger må i sin kontrakt med kunden ha avklart hvor stort volum kontrakten omfatter.

NVEs kommentar

Angående Stavanger Energis merknad så er NVE av den oppfatning at netteier har tilgang til opplysninger om sluttbrukers navn og postadresse. Sluttbrukeren må jo være nettkunde hos netteier. Disse opplysningene er da registrert av netteier. Angående opplysninger om avgifter se punkt 10.2 "Netteiers opplysningsplikt". For øvrig opplyses sluttbrukers navn og postadresse av kraftleverandøren når melding om leverandørskifte oversendes.

NVE er uenig i Drammen Energinetts fremstilling. Netteier har informasjon om alle anleggene i sitt eget nett. Netteier har oversikt over sikringsstørrelse og til en viss grad kundetype. Dette danner grunnlag for å si noe om forventet forbruk på nye anlegg som ikke har et historisk forbruk. Samtidig er det netteier som er en nøytral part, og derfor er det grunn til å tro at netteier ikke vil oppgi strategiske forventede volum. Man kan for eksempel tenke seg at en leverandør vil oppgi et for lavt forventet volum, for å oppnå en likviditetsgevinst ved å betale for deler av forbruket først ved saldooppgjøret, og ikke jevnt over året.

7.8 Tidsfrist for bekreftelse av leverandørskifte

Enkelte uttaler at frist for bekreftelse av leverandørskifte en uke før leverandørskifte er for kort. Keln kraft uttaler at det bør gis incentiver til leverandører til å meddele bytte så snart

som mulig, for eksempel ved å stille krav til at bekreftelse skal sendes 14 dager etter meddelelse er mottatt.

NVEs kommentar

Avklaring om kontraktsforhold mellom gammel og ny leverandør forutsettes å skje før meddelelse om skifte sendes. Se tidligere avsnitt om *oppsigelse av gammel kraftleveringskontrakt*.

Gammel leverandør mottar bekreftelse 1 uke før skiftet skjer. Dette er tilstrekkelig tid for gammel leverandør til å oppdatere kundeporteføljen, og til i anmelding ta hensyn til redusert leveranse.

Dersom leverandør ikke mottar bekreftelse på leverandørskifte fordi meddelelse ikke var korrekt sendt, må leverandør sende ny meddelelse om leverandør skifte, og 3 nye uker løper til skiftet kan skje.

Forslaget om å gi incentiver til leverandører til å meddele bytte så snart som mulig (jfr Kelin Kraft) er interessant. Det foreslås at forskriftene bør stille krav til at bekreftelse skal sendes 14 dager etter meddelelse er mottatt. NVE er usikker på konsekvensen av å innføre en slik regel, og er usikker på om dette vil gjøre håndtering av bytter enklere eller om det kan føre til en uoversiktlig situasjon.

NVE ber om uttalelse fra aktørene på dette punktet gjennom høringsuttalelse på forskrifter.

7.9 Kvitteringsmeldinger i PRODAT

Det uttales at det bør lages en kvitteringsmelding i PRODAT for å si hvilken informasjon som er mangelfull.

NVEs kommentar: (fra Norsk Brukerveiledning for impl. av PRODAT meldingen)

7.9.1 Feilhåndtering

Dersom det oppdages feil i forbindelse med bruk av PRODAT meldingen skal det i en startfase alltid foretas en manuell oppretting, selv om bruk av APERAK (se under) er avtalt mellom partene. Det skal aldri sendes en ny PRODAT melding som retter opp en tidligere sendt melding uten at dette på forhånd er avklart mellom partene, i hvert enkelt tilfelle.

Fra EDIEL er det definert to typer kvitteringsmeldinger. Dette er CONTRL og APERAK.

7.9.2 Bruk av CONTRL

CONTRL meldingen er kun ment å håndtere bekreftelse eller avvisning på bakgrunn av feil i EDIFACT syntaks. Det omfatter feilsituasjoner som:

- Det mangler ett eller flere dataelementer, segmenter eller segmentgrupper som har klassifiseringen M (Mandatory).
- Et felt er for langt i henhold til EDIFACT formatbeskrivelsen.
- Det kommer flere dataelementer/segmenter enn det som er spesifisert som maksimum fra EDIFACT meldingsbeskrivelse
- Etc.

Følgende regler gjelder for bruk av CONTRL

- Når X.400 benyttes som transportprotokoll er det valgfritt for avsender av meldinger om det skal bes om CONTRL melding.
- Når SMTP (Internett) benyttes som transportprotokoll skal avsender av meldinger alltid be om CONTRL melding i retur.
- Dersom det er feil i EDIFACT syntaks i en mottatt melding skal det alltid returneres en negativ CONTRL melding (uavhengig av om avsender har bedt om det eller ikke). Dette gjelder også dersom feilen oppsto ved mottak av APERAK.
- Det skal ikke bes om CONTRL ved sending av APERAK.
- Det skal aldri bes om CONTRL i retur ved utsendelse av CONTRL meldinger.
- Det skal aldri sendes CONTRL i retur ved mottak CONTRL meldinger, selv om mottatt CONTRL melding har feil i EDIFACT syntaks.
- CONTRL meldingen skal baseres på spesifisering i [1] Message handbook for EDIEL, Functional description.

7.9.3 Bruk av APERAK

APERAK er en EDIFACT kvitteringsmelding som benyttes for å bekrefte at meldinger er mottatt og at innholdet i meldingen er forstått av mottagende applikasjon.

APERAK meldingen er en »applikasjonskvittering» som er ment å håndtere feil som normalt skal oppdages ved import i mottagende applikasjon, som:

- Det mangler ett eller flere dataelementer, segmenter eller segmentgrupper som har klassifiseringen R (Required).
- Det er feil i datainnholdet.
- Det er feil i kodeverdier.
- Etc.

Det pt. ikke noe krav om håndtering av APERAK og det er ikke alle applikasjoner som håndterer APERAK. En negativ APERAK bør således kun sendes dersom det er bedt om dette i BGM segmentet fra avsender av PRODAT meldingen. Dersom det ikke er bedt om APERAK bør mangler og feil resultere i en E-mail, fax, tlf. el. På noe sikt vil det antagelig bli stilt krav til bruk av APERAK.

7.10 Frist for innføring av PRODAT

Flere uttaler at frist for innføring av PRODAT (31. mars 1999) er for kort, og at NVE bør innhente opplysninger fra systemleverandører og fastsette ny frist.

NVEs kommentar

For å innføre PRODAT må følgende prosess gjennomføres:

- Systemleverandører utvikler interne PRODAT-formater
- Interne formater oversettes til EDIEL format (mapping)
- Applikasjon¹ installeres hos brukere
- Opplæring

¹ evt. også EDI server og EDI programvare for de som ikke allerede har investert i dette.

NVE har hentet inn opplysninger fra leverandører av KIS systemer. Disse har uttalt at en realistisk frist for å gjennomføre prosessen er juni/juli 1999. Dette forutsetter at implementasjonsguiden foreligger som versjon 1.0 medio januar 1999. Fremdrift for uttesting av PRODAT tilsier at det er realistisk at implementasjonsguiden vil foreligge som versjon 1.0 medio januar. På bakgrunn av dette utvider NVE fristen til 1. juli 1999.

NVE understreker viktigheten av at aktørene henvender seg til systemleverandørene og bestiller programvare. Systemleverandørene uttaler at det er vanskelig å få fart på implementering av PRODAT før bestillinger foreligger.

7.11 Oversendelse av målestander

Det uttales at en heller bør bruke PRODAT til oversendelse av målestander.

Enkelte uttaler at oversendelse av måleverdier bør gjøres 3 uker etter avlesning, ikke 4 uker. Leverandører får da bedre tid til fakturaforberedelse. Viken Energinett uttaler at oversendelse av målestander 4 uker etter årsskiftet bør utsettes til 8, slik at det blir tid til kvalitetssikring. Drammen Energinett mener fristen bør økes til 6 uker.

NVEs kommentar

MSCONS er best egnet til å oversende måleravlesninger, da PRODAT meldingen som tidligere nevnt har en begrensning i antall repetisjoner (999) per oversendelse. MSCONS implementasjonsguide er utvidet for å kunne overføre målerstander.

Det er ikke overraskende at netteiere og kraftleverandører er delt i synet på frist for oversendelse av målerstander. NVE har forståelse for at fristen ikke må være for kort, slik at netteier kan kvalitetssikre måleverdiene før de oversendes.

Nytt krav til at fakturering skal skje på bakgrunn av virkelig forbruk gjør det påkrevet med minimum 4 avlesninger i året for de sluttbrukere som omfattes av kravet. Kraftleverandører ønsker tilgang til de avleste verdiene for å fakturere sine kunder. Dersom kraftleverandører skal kunne nyttiggjøre seg av informasjonen til faktureringsformål, er det viktig at oversendelse av data ikke strekker ut i tid. En utvidelse til 6 eller 8 uker etter årsskiftet vil ikke være holdbart for kraftleverandører.

NVE opprettholder fristen for oversendelse av målerstander på 4 uker etter avlesning.

7.12 Kompensasjon i inntektsrammen for å innføre PRODAT

Det uttales at NVE bør kompensere i inntektsrammen for å ta hensyn til aktørenes kostnader ved innføring av PRODAT.

NVEs kommentar

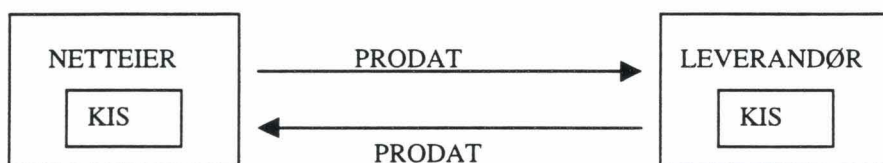
Når PRODAT er tatt i bruk og fungerer, vil manuell behandling av leverandørskifter så godt som frafalle (en viss kontroll av data og feilretting må likevel påregnes). Med stadig økende antall skifter ser de fleste aktører stor nytteverdi ved å ta i bruk PRODAT. Flere har uttalt til NVE at PRODAT er en forutsetning for at kraftmarkedet skal fungere.

NVE ser likevel problemet for små netteiere med et lite antall skifter i løpet av et år. Enkelte av disse små nettselskapene har til nå kjøpt MSCONS-”tjenesten” fra andre aktører og har således ikke gått til innkjøp av EDI-programvare og EDI-server selv. Utfordringen for netteiere med et fåtall skifter i året blir da å komme fram til en rimelig PRODAT-løsning som dekker behovet. En slik rimelig løsning kan være en halv-manuell PRODAT-løsning, dvs et

system som forestår utsendelse og mottak av PRODAT-meldinger, men som ikke er integrert i netteiers KIS-system. Innkomne PRODAT meldinger må da behandles på samme måte som netteier i dag behandler innkomne fakser, excel-filer etc. Netteiere som ser behovet for en slik forenklet PRODAT-løsning bør henvende seg til systemleverandører og be om tilbud på utvikling av slik programvare. Det vil være hensiktsmessig for flere små nettiere å komme med samlet forespørsel til systemleverandører, for å få et gunstig tilbud.

NVE mener nytteverdien av å redusere manuelle rutiner vil overstige kostnadene ved innføring av PRODAT. Netteiere må tilpasse seg med tanke på hvilke kostnader de i dag (og på sikt) har ved manuell håndtering av skifter, og investere i en PRODAT løsning som dekker netteiers behov. NVE kompenserer ikke for PRODAT i inntektsrammen.

NVE stiller bare krav til hvilket *format* overføring av meldinger skal gå på, og ikke hvordan innkomne meldinger behandles i KIS-system og hvordan utgående meldinger genereres. Dette er illustrert i figuren under.

7.13 Innhold i "grunnlagsdata" (Z06 og Z09)

Det ønskes nærmere spesifisering av hva som ligger i "grunnlagsdata" for Z06 og Z09.

NVEs kommentar

Funksjon: Z06, Oppdatering av grunnlagsdata inkl. portefølje- og anleggs status – (Portfolio status, incl. update of master data)

Parter: Netteier → Leverandør

Beskrivelse: Meldingen sendes fra netteier til leverandør med informasjon om en eller flere sluttbrukere leverandøren har hos netteier på et bestemt tidspunkt. Meldingsinnholdet kan variere avhengig av hvordan meldingen benyttes. Den kan både benyttes som ukentlige informasjon om status og til total oppdatering av registre som gjerne avtales i hvert enkelt tilfelle.

Funksjon: Z09, Oppdatering av grunnlagsdata – (Update of Master data)

Parter: Leverandør → Netteier

Beskrivelse: Meldingen benyttes for å melde inn endringer i grunnlagsdata for en sluttbruker fra leverandør til netteier. Meldingen benyttes typisk ved navneendringer, avgiftsendringer etc.

7.14 Felles anleggsnummerering

Det uttales at det er nødvendig å få til en standardisering av felles målepunktidentifikasjon.

NVEs kommentar

For å ta i bruk PRODAT er det ikke nødvendig å bygge opp et sentralt/felles system for målepunkt-identifikasjon. Dette forklares på følgende måte:

Et målerpunkt defineres entydig i MSCONS og PRODAT ved å benytte kombinasjonen av netteiers landkode (NO for Norge), netteiers organisasjonsnummer og netteiers identifikasjon av målerpunkt (Målepunkt ID). Det er mao. ikke nødvendig å benytte en Målepunkt ID med logikk (dvs at nummereringen skal benyttes til å spore målepunktet tilbake til rett netteier).

Målepunkt ID angis i PRODAT med attributten *Objekt ID (Serie ID)*. Netteier står fritt til å velge sin Målepunkt ID.

Dersom bransjen finner det hensiktsmessig av andre årsaker å bygge opp en base for felles målepunkt identifikasjon, står bransjen fritt til å gjøre det. NVE finner det ikke nødvendig å stille krav til dette.

8 Fakturering av netttjenester

8.1 Detaljeringsgrad i krav til fakturautforming

Det uttales at en ikke ser nødvendigheten av at kravene til fakturaens layout er så detaljerte som forskriften legger opp til.

NVEs vurdering

NVE går vekk fra å stille detaljerte krav til fakturaens utforming. NVE setter kun krav til at fakturaen skal være oversiktlig, lett å forstå og inneholde en grafisk sammenligning av årets forbruk i hver enkelt avregningsperiode med tilsvarende periode foregående år. Videre skal det ved felles fakturering av kraft og nettleie opplyses hvem som er netteier og hvem som er leverandør.

8.2 Enøk-tips

Det ble uttalt at ENØK-tipset tar opp for stor plass på fakturaen i perioder med prisendringer.

NVEs vurdering

Krav til ENØK-tips på fakturaen utgår. I stedet skal fakturaen inneholde informasjon om hvor husholdning kan få ENØK-rådgivning, samt telefonnummer til gratis ENØK-telefon.

8.3 Krav til at eventuell annen part som foretar fakturering skal være nøytral i forhold til leverandør

Det uttales at krav til at nøytralitet bør utgå da integrerte verk tillates å fakturere kraft og nettleie på samme faktura. Kraftleverandør eller et tredje avregnings- og faktureringselskap bør kunne foreta fakturering.

NVEs vurdering

NVE åpner for at netteier kan overlate faktureringen til en tredjepart. Leverandør kan kun overta fakturering av netttjenester til sine egne kraftkunder.

8.4 Fakturering av husholdningskunder med forbruk under 8000 kWh /små næringskunder

Noen uttaler at også husholdningskunder med årlig forbruk under 8000 kWh og små næringskunder bør avleses hvert kvartal og faktureres på bakgrunn av virkelig forbruk. Dette begrunnes med at det er arbeidskrevende å skille ut kunder som har et forbruk lavere enn 8000 kWh og unnta disse fra ordningen. Videre uttales det at det vil være uheldig om avregningsmetoden endres hvert år for husholdningskunder med strømforbruk på rundt 8000 kWh per år, avhengig av om forbruket det aktuelle året er noe under eller over 8000 kWh. Det ønskes derfor at det skal gis kompensasjon for økning i antall avlesninger også for disse kundegruppene.

NVEs vurdering

Vedr. små næringskunder

Kravene til fakturering omfatter ikke næringskunder, da det ikke foreligger undersøkelser vedrørende sammenhengen mellom faktureringsprinsipper og forbruk for næringskunder. Det vil derfor ikke bli gitt kompensasjon for økning i antall avlesninger av kunder i denne gruppen.

Vedr. husholdninger

NVE stiller krav til fakturering og fakturautforming på bakgrunn av at denne nye faktureringsformen vil gjøre informasjonen på fakturaene lettere tilgjengelig og dermed øke strømbrukernes bevissthet om eget forbruk. For at fakturaen skal kunne utformes i henhold til retningslinjenes krav må husholdningen avleses identisk hvert år. Dermed vil en husholdning med et årlig strømforbruk på *over* 8000 kWh det året det tas utgangspunkt i måtte avleses fire ganger i året også når årlig forbruk er noe under 8000 kWh. Tilsvarende vil en ikke kreve at en husholdning med et årlig strømforbruk på *under* 8000 kWh det året det tas utgangspunkt i skal avleses fire ganger dersom årlig forbruk er noe over 8000 kWh i enkelte år. NVE tillater at det brukes skjønn ved fastsettelsen. Dersom det er ønskelig at hele boliggårder avregnes identisk, kan avregningsmetode fastsettes ut i fra om gjennomsnittsforbruket er over eller under 8000 kWh i året. Utskillelse av kunder som ikke skal faktureres på basis av virkelig forbruk behøver derfor kun foretas idet ordningen blir innført.

Grensen på 8000 kWh er satt for å skille ut husholdninger som ikke har elektrisk oppvarming. Potensialet for mer rasjonelt forbruk og energisparing vil derfor være mindre for husholdninger med forbruk under 8000 kWh i året. Det vil derfor ikke bli gitt kompensasjon for økning i antall avlesninger av husholdninger med forbruk under 8000 kWh.

8.5 Avlesningsperioder

De mottatte høringsuttalelsene er splittet med hensyn på like eller valgfrie avlesningsperioder.

Det ble uttalt at det bør være tillatt med ulike avlesningsperioder slik at man slipper problemer med egne ressurser og lav svarprosent grunnet ferie. Videre uttales det at avlesning og fakturering ikke bør være knyttet opp mot kvartalsskiftene, men foretas løpende slik at kundemassen deles opp og man får en effektiv håndtering av måleravlesning og avregning.

På den andre siden uttales det at NVE bør stille krav til 6 avlesninger slik at alle aktører kan forholde seg til samme datagrunnlag. Det vil kunne hemme konkurransen dersom kraftleverandører må forholde seg til mange ulike perioder.

NVEs vurdering

Det er vesentlig at avlesningsperiodene er like slik at forbruket er sammenlignbart og den grafiske fremstillingen mest mulig opplysende. Utfra målsettingen om at kraftmarkedet skal fungere best mulig ser NVE det heller ikke hensiktsmessig å åpne for "frie" avlesningstidspunkt, men knytte disse til faste tidspunkt beregnet ut fra årsskifte. Avlesning og fakturering basert på virkelig forbruk skal foretas fire, seks eller 12 ganger i året, og avregningsperiodene skal være like. Målerstand kan, iht. forskriften, stipuleres dersom innhenting av målerstand i det enkelte tilfelle medfører urimelig kostnad eller ulempe for netteier.

NVE ønsker ikke å stille krav til at det skal faktureres 6 ganger i året basert på virkelig forbruk. Imidlertid har undersøkelser vist at hyppigere avlesning og fakturering fører til større reduksjon i strømforbruket, slik at det åpnes for 6 avlesninger dersom netteier ønsker det.

8.6 Avlesning av husholdningskunder som ikke mottar faktura basert på virkelig forbruk

Det uttales at husholdningskunder med årlig forbruk over 8000 kWh som ikke mottar faktura basert på virkelig forbruk ikke bør avleses da dette er kostnadsdrivende.

NVEs kommentar

Husholdningskunder med årlig forbruk over 8000 kWh som på grunn av dårlig betalingsdyktighet faktureres akonto skal iht. forskriften også avleses min. 4 ganger i året, slik at forbruket kan framstilles grafisk på fakturaen. Bakgrunnen for at også disse kundene skal ha en grafisk fremstilling av forbruket er at det vil gi et mer bevisst forhold til strømforbruket.

8.7 Kunder med dårlig betalingsdyktighet/problemer med selvavlesning

Det uttales at fakturering basert på virkelig forbruk og avlesning 4 ganger i året vil medføre store problemer for eldre med dårlig økonomi og vanskeligheter med avlesning. Videre uttales det at det må gis mulighet til akontofakturering mellom avregningene uten kundens samtykke på grunn av risiko for tap på fordringer.

NVEs kommentar

Iht. forskriften kan annen faktureringsform enn fakturering på bakgrunn av virkelig forbruk benyttes dersom husholdningens betalingsdyktighet gjør det nødvendig. Videre kan det faktureres på bakgrunn av stipulert forbruk dersom innhenting av målerstand i det enkelte tilfelle medfører urimelig kostnad eller ulempe for netteier. Netteier må selv vurdere når slike tilfeller foreligger.

8.8 Akonto mellom avlesningene

Det uttales at muligheten for akontofakturering mellom avlesningene dersom husholdningen ønsker det medfører problemer for netteier.

NVEs vurdering

Muligheten for slik akontofakturering, eventuelt bruk av avtalegiro, er et alternativ som netteier kan tilby sine kunder dersom netteier ønsker det. Husholdningen kan ikke *kreve* slik fakturering. Årsaken til at NVE åpner for denne muligheten er at tilbudet til husholdninger som ønsker hyppigere fakturering fortsatt kan opprettholdes, samtidig som man oppnår at husholdningen mottar en faktura basert på virkelig forbruk minst fire ganger i året får et mer bevisst forhold til strømforbruket.

8.9 Avtalegiro

Det uttales at det blir vanskelig å opprettholde tilbudet om avtalegiro da avtalegiro ikke oppfyller krav til grafisk sammenligning av forbruk.

NVEs kommentar

Ifølge BBS fører ikke nye krav til fakturering til vesentlige endringer ved bruk av avtalegiro. Problemet med krav til grafikk kan løses ved at netteier sender faktura med grafikk til kunden etter avlesning, men at beløpet fortsatt trekkes direkte fra konto.

8.10 Krav til fakturering knyttet til nettleie vs. kraft

Det uttales at krav til fakturering bør knyttes til fakturering av kraft fordi man da vil oppnå større effekt.

NVEs kommentar

NVE regulerer monopolvirksomheten, og ikke konkurranseutsatt virksomhet med mindre denne hindrer effektiv kraftomsetning. Ved felles fakturering av netttjenester og kraft skal både nettleie og kraft faktureres på bakgrunn av virkelig forbruk.

NVE gjør oppmerksom på at Skattedirektoratet må gi samtykke dersom det skal benyttes en faktura med leveranse fra flere selskaper. Det må fravikes fra forskrift av 14. oktober 1969 nr. 1 (Nr.2) om innhold i salgsdokumenter mv.

8.11 Resultater fra fakturaprojekt i Oslo og Stavanger

Det stilles spørsmål ved om ordningen vil ha den ønskede energiøkonomiseringseffekten dersom kraft og netttjenester faktureres separat. Kraft og nettleie er fakturert felles i undersøkelsene NVE viser til med hensyn på virkning av denne faktureringsformen. En forbruker vil være mer oppmerksom på en høy faktura enn en lav faktura. Videre behøver faktura for kraft ikke inneholde grafisk fremstilling av forbruket. Antatt andel av husholdningene som vil motta separat faktura for nett og kraft utgjør etter opplysninger fra SINTEF minst 20%.

Videre stilles det spørsmål til om NVE har vurdert hva kunden virkelig ønsker. NVEs beregninger av nytten av fakturering etter faktisk forbruk bestrides ut fra at det i resultatene fra prosjektene i Oslo og Stavanger ikke er dokumentert hvilken virkning dette har hatt på kundenes totale energiforbruk, og om resultatene er representative for hele landet.

NVEs vurdering

Dersom antakelsen vedrørende andelen av husholdningskunder som vil motta separat faktura er riktig, vil det fortsatt være rundt 80% som mottar samlet faktura. Kraftleverandører som fakturerer separat vil også kunne fakturere på bakgrunn av virkelig forbruk dersom de ønsker det. Videre er det tilstrekkelig at kun nettfakturaen inneholder grafisk sammenligning for å illustrere utviklingen i forbruket da denne informasjonen er tilsvarende for kraft og netttjenester.

Etter det NVE kjenner til foreligger det ikke undersøkelser som viser andre resultater enn erfaringene fra prosjektene i Stavanger og Oslo. NVE tar derfor ikke hensyn til at virkningen av denne faktureringsformen trekkes i tvil fra enkelte hold. Resultater fra begge undersøkelsene viste at deltagerne var positive til denne faktureringsformen. Videre viser undersøkelsene at det ikke bare er fakturaens størrelse, men også en lettere forståelig og mer opplysende fakturautforming, som har ført til økt oppmerksomhet og bevissthet om eget strømforbruk.

Økt oppmerksomhet og kunnskap om eget forbruk fører til at forbrukeren kan foreta mer bevisste valg med hensyn på bruk av energibærere og til enhver tid benytte mest mulig effektiv energikilde.

En undersøkelse av sammenhengen mellom faktureringsprinsipper og forbruk foretatt i Helsinki viser også at deltakerne i prosjektet reduserte forbruket sitt i forhold til prosjektgruppen. Litteratur som bygger på undersøkelser foretatt i andre land viser også at det

er en sammenheng mellom fakturaens utforming og forbrukerens bevissthet med hensyn på strømbruk. Videre er undersøkelsene som er gjennomført i Norge foretatt i områder med kyst- og innlands-klima. NVE mener derfor å kunne si at resultatene fra prosjektene i Stavanger og Oslo er representative for hele landet.

8.12 Reduksjon i levert energi grunnet enøkeffekt

Det ble uttalt at det bør kompenseres for fremtidig inntektstap som en følge av at reduksjon i levert energi grunnet enøkeffekt fører til at økning i rammen på grunn av forbruksøkning reduseres.

NVEs vurdering

NVE mener at det ikke uten videre er et insentiv til å øke levert mengde energi innenfor reguleringen. I mange tilfeller vil det kunne være mer lønnsomt for everket å gjennomføre sluttbruker tiltak som kan redusere/utsette behovet for nettførsterkninger eller nyinvesteringer.

8.13 Målepunkt ID på faktura som referanse ved leverandørbytte

Det uttales at det bør stå på faktura hvilket nummer som skal benyttes ved leverandørskifte.

NVEs kommentar

NVE ser det som hensiktsmessig at det fremgår på nettleiefaktura hvilken entydig identifikasjon av målepunktet (Målepunkt ID) som skal benyttes ved leverandørskifte. NVE har tatt innspillet til etterretning og har tatt inn krav om dette i høringsforslag til forskrifter. Vi ber om en vurdering og tilbakemelding på dette nye punktet.

8.14 Øvrige kommentarer

8.14.1 Tidspunkt for iverksettelse av fakturering iht. krav.

NVE har utsatt fristen for fakturering iht. krav i forskriften til 5. juli 1999. Avregningsperiode for første faktura basert på virkelig forbruk blir dermed 5.juli til 6. september ved 6 avlesninger i året, og 5. juli til 4. oktober ved 4 avlesninger. Det må avleses 5. juli, og avregnes for perioden 1. januar til 5. juli.

Netteier kan selv velge om han ønsker å starte fakturering på bakgrunn av virkelig forbruk fra 1.januar 1999, eller om netteier ønsker å utsette å fakturere iht. kravene.

Kompensasjonsbeløpet opprettholdes for hele året. Fristen er utsatt fordi NVE ser det kan være hensiktsmessig å sende ut første faktura basert på virkelig forbruk etter en periode med lavt forbruk. Husholdningen blir da kjent med den nye ordningen før perioder med høyere forbruk og større regninger.

8.14.2 Informasjon av husholdningskunder

Hvordan NVE vil informere forbrukerne om den nye strømregningen er foreløpig ikke avgjort, men tidspunkt for kampanjen vil bli i samsvar med frist for fakturering iht. krav i forskriften. Videre vil NVE drøfte med EnFO hvordan netteier selv kan informere samt finansiering av informasjonopplegg.

Forhold rundt informasjon av forbrukerne vil være avklart rundt 15. november 1998.

8.14.3 Status for "Ny forbrukervennlig faktura - innføringsguide"

Krav til fakturering stilles i forskrift for måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettenester (tidligere retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av nettenester). "Innføringsguiden" er ment som et hjelpemiddel ved innføring av ny fakturaordning, og gir informasjon og forklaringer til kravene som er satt i retningslinjene. Kompensasjon for økte kostnader ved hyppigere avlesning gis gjennom oppjustering av inntektsrammen som meddeles nettselskapene gjennom varsel om enkeltvedtak vedrørende initiell tillatt inntekt i eget nett. Konsesjonærene gis da anledning til å uttale seg før vedtak treffes.

Innføringsguiden oppdateres i henhold til siste høringsutkast/gjeldende forskrifter på NVEs internettsider: <http://www.nve.no/kraftmarked/faktura/innfoeringsguide.html>

8.14.4 Kompensasjon

NVE vil foreta en vurdering av kompensasjonsbeløpets størrelse på bakgrunn av tilbakemeldinger fra netteierne.

Oppjustering av inntektsrammen meddeles nettselskapene gjennom varsel om enkeltvedtak vedrørende initiell tillatt inntekt i eget nett.

8.14.5 Risiko for svindel ved selvavlesning

Statoil peker i sin høringsuttalelse på at de ser en risiko for at kunder leser av for lite i 1. og 4. kvartal, og for mye i 2. og 3. kvartal. Ifølge Statoil vil ikke netteier rammes av en slik forskjøvet avlesning, fordi nettariffen er lik over hele året. Netteier har dermed ikke noe insentiv til å utføre en grundig kvalitetskontroll for å hindre slik taktisk avlesning.

NVEs vurdering

Hvis kundene systematisk leser av for lite forbruksvolum i første og tredje kvartal vil avlest ikke timesmålt forbruk bli lavere enn den justerte innmatingsprofilen i perioden. Leverandørene bli avregnet i henhold til den justerte innmatingsprofilen, men mottar betaling fra kundene basert på avlesninger. På denne måten blir leverandørene utsatt for en viss risiko. En ren netteier har med dagens metode for saldooppgjør ikke insentiv til å bruke ressurser på å unngå slik avlesning.

Når den nye metoden for saldooppgjør (løpende saldooppgjør) eventuelt tas i bruk vil alle avlesninger inngå i saldooppgjøret. Dersom kundene bruker denne avlesningstaktikken når løpende saldooppgjør benyttes, vil slik feilavlesning gå utover netteier, fordi nettapet vil bli uforholdsmessig stort om vinteren, da kraftprisene vanligvis er høyere enn om sommeren.

Ved årlig saldooppgjør utsettes altså leverandørene for en viss risiko i forhold til taktiske avlesninger fra kundene. I de aller fleste tilfeller er netteier vertikalintegret med den største leverandøren i nettet. I disse tilfeller er det selskapet som helhet som vil ha den desidert største risikoen. I disse tilfeller vil dermed netteier ha et insentiv til kvalitetskontroll av avlesningene, også før løpende saldooppgjør innføres.

NVE ser at dette er en svakhet, men vil ikke i denne omgang iverksette tiltak for å bøte på situasjonen, siden løpende saldooppgjør vil gi netteier riktige insentiver for kvalitetssikring av avlesningene.

9 Kvalitetssikring

9.1 Kvalitetskrav for hele målekjeden

BKK skriver i sin høringsuttalelse at NVE bør ta inn et punkt om kvaliteten på selve målingen i form av følgende tabell:

Målepunkt-gruppe	Målekretstype	Største tillatte totale målefeil [%]
1	Direktekoblet system	$\pm 3\%$
2	Måletransformator koblet system, lavspent	$\pm 3\%$
3	Måletransformator koblet system, høyspent sluttbruker i distribusjonsnett	$\pm 3\%$
4	Måletransformator koblet system, regionalnett	$\pm 1,5\%$
5	Måletransformator koblet system, sentralnett	$\pm 1,0\%$

Feilgrensene er hentet fra EnFOs tilknytningsvilkår, nettleiekontrakt og kraftleveringskontrakt §§ 1-11, 2-4 og 3-4 samt statnetts "krav til måling av ...".

NVEs kommentar

Målere for elektrisk energi er fritatt for justerplikt i forskrift for justervesenet §§ 49 og 52, gitt med hjemmel fra lov om mål og vekt. NVE ønsker ikke å overprøve bestemmelsene i denne forskriften ved å innføre egne justerkrav på måleutstyr. NVE er kjent med at Justervesenet har jobbet med å utarbeide justerkrav også for elmålere. NVE stiller seg tvilende til om NVE har hjemmel i energiloven til å gi slike krav. Det vil også være uheldig at både Justervesenet og NVE regulerer de samme forholdene.

Ordlyden rundt NVEs kvalitetskrav er endret i høringsuttalelsene til forskriften. Se denne § 3-8. Ordlyden er endret for å ta hensyn til hele måleverdikjeden, dvs fra måleverdien fremkommer i målepunktet til måleverdien er oversendt leverandør, sluttbruker og avregningssentralen for regulerkraft.

10 Generelle bemerkninger

10.1 Forhold til Toll og avgiftsdirektoratet

10.1.1 Netteiers opplysningsplikt

Det er innkommet reaksjoner på at netteier i bekreftelsen på leverandørskifte skal opplyse til kraftleverandør hvilke anlegg/kunder som er pliktige å betale forbruksavgift for elektrisitet og MVA for elektrisitet.

NVEs kommentar

- Alle sluttbrukere i Nord-Troms og Finnmark, er fritatt for forbruksavgift på elektrisitet. Leverandør kan derfor sjekke sluttbrukers anleggsadresse for å sjekke om de er fritatt fra denne avgiften eller ikke. Sluttbrukere som er fritatt som følge av næringskode (veksthus bergverk osv.) må selv opplyse om dette. NVE tar derfor bort kravet om at netteier skal opplyse om kunden er fritatt for forbruksavgift på elektrisitet.
- Dersom sluttbruker bor i Nord-Norge, så skal netteier opplyse leverandøren om dette er en husholdningskunde. Det er bare netteier som har oversikt over om sluttbrukeren er en husholdningskunde eller ikke. Disse kundene er fritatt fra MVA på elektrisitet.
- Dersom anlegget er en elektrokjel som kan kobles ut på 24 timers varsel eller mindre, så skal netteier opplyse om dette. Disse kundene er fritatt for forbruksavgift på elektrisitet.
- Netteier er *ikke* pliktig å opplyse om kunden er fritatt for avgifter på bakgrunn av kundens næringskode.

10.1.2 Dato for endring av forbruksavgift for elektrisitet

Det har fra flere hold vært pekt på at sluttbrukernes strømregning blir vanskeligere å forstå, når dato for endring av satsen for forbruksavgift for elektrisitet ikke stemmer overens med dato for måleravlesning. Måleravlesning ved årsskifte skal som kjent refereres førstkommande mandag etter årsskiftet, siden kraftmarkedet avregnes hver mandag. Når disse datoene ikke faller sammen, fører det til en ekstra linje på kundens faktura for å spesifisere en kort perioden fra 1. januar til første mandag i kvartalet.

NVE har i den anledning skrevet et brev til Olje- og energidepartementet, der vi ber OED ta opp saken med Finansdepartementet. (To direktorater skal ifølge vanlig forvaltningspraksis kommunisere via sine respektive departementer om prinsipielt viktige saker)

10.1.3 Innkreving av forbruksavgiften

Toll og avgiftsdirektoratet har vurdert muligheten av å la netteier stå for innkreving av forbruksavgiften på elektrisitet. Det har også vært ytret ønske om en slik ordning fra bransjen selv. Toll og avgiftsdirektoratet hadde nylig en høring om nye regler til de berørte departementene. NVE anbefalte Olje og energidepartementet å uttale seg positivt i høringen om en ordning der netteier står for innkreving av forbruksavgift for elektrisitet.

10.2 Nøytralitet

Hedmark Energi AS (HEAS) ønsker i sin uttalelse at det blir presisert hvilke forutsetninger NVE legger i begrepet nøytralitet.

I uttalelsen skriver HEAS: "For selskaper med ett felles kundesystem for nettleie og kraftsalg er dette kravet umulig å etterkomme, da selskapets ansatte, uavhengig av avdelings- eller divisjonstilhørighet, må gjøre arbeidet i det felles datasystemet."

NVEs kommentar

Grunnen til at NVE stiller krav til nøytralitet er at vi ikke ønsker en situasjon hvor én leverandør kan ha full innsikt i en annen leverandørs handel innen et spesifikt nettområde. Samtidig innser vi at dette er vanskelig å oppnå i dagens situasjon, hvor de aller fleste netteiere er integrert med en kraftselger.

Stortinget har under behandlingen av energiloven sagt klart ifra at man ikke ønsker å tvinge energiselskapene til å ha et selskapsmessig skille mellom overføring og salg/produksjon av elektrisitet. Hvis integrerte selskaper skal oppfylle krav om absolutt nøytralitet, må det i beste fall innføres adgangsbegrensninger i datasystemene, og i verste fall må systemene splittes.

NVE vil ikke i dagens situasjon stille krav til at det gjøres slike tilpasninger i datasystemene til vertikalintegrerte selskaper.

Samtidig vil NVE hindre at innslaget av vertikal integrasjon øker. Dette gjøres først og fremst gjennom organisasjonskrav ved konsesjonsbehandling av selskaper som fusjonerer eller kjøpes opp. I tillegg vil NVE hindre at kraftleverandører får innsyn i datasystemene til rene netteiere. I praksis rammer altså kravet om nøytralitet foreløpig rene netteiere. Det vil vurderes om nøytralitetskravet skal gjøres absolutt, for eksempel med krav om adgangsbegrensninger i netteiers kundeinformasjonssystem.

10.3 NVEs forhold til Konkurransetilsynet

EnFO skriver i sin høringsuttalelse at kompetansefordelingen mellom konkurransetilsynet og NVE ikke synes å være avklart. Dette vil ifølge EnFO være uheldig dersom man får "kolliderende" bestemmelser gitt av de to institusjonene.

NVEs vurdering

Konkurransetilsynet og NVE ser ingen problemer med våre tilgrensende kompetanser. Dette forholdet er klarert i en egen rapport utarbeidet av Konkurransetilsynet og NVE i samarbeid.

Forskriftene blir også sendt på høring til Konkurransetilsynet, slik at vi unngår "kolliderende" bestemmelser. På samme måte sender Konkurransetilsynet forskrifter som angår elbransjen på høring til NVE. Konkurransetilsynet og NVE informerer hverandre om vedtak som er av interesse for hverandre.

10.4 Harmonisering mellom Norge Sverige

I høringsuttalelse fra EnFO rettes oppmerksomheten mot Stortingsmelding nr 11 (1995-96) - "Om organiseringen av krafthandelen med Sverige". I Stortingsmeldingen står følgende:

" Norge og Sverige har omregulert kraftmarkedene internt etter de samme prinsippene, men det kan likevel være flere forutsetninger som må være oppfylt for å sikre effektiv kortsiktig kraftutveksling og tilfredsstillende konkurransevilkår for norske og svenske aktører. Det må forutsettes at utviklingen av regelverk for de to lands kraftmarkeder følger en utvikling som er forenlig med en balansert kraftutveksling mellom landene. Det må være en regelmessig kontakt mellom norske og svenske myndigheter og ansvarlige selskap vedrørende kraftmarkedsspørsmål for å sikre en tilfredsstillende utvikling i de to land. Dersom det oppstår

en stor og varig ubalanse i utviklingen av kraftsektoren i Norge og Sverige, vil dette måtte få konsekvenser for organiseringen av handelen og de rammer myndighetene setter for denne. Disponering av overføringsforbindelsene og tariffing av handelen mellom landene må da vurderes på nytt. Det må også vurderes om det fortsatt er hensiktsmessig med en felles handelsplass eller om det er bedre med to selvstendige handelsplasser."

På bakgrunn av dette vil EnFO advare mot den mulige faren for ubalanse som kan oppstå ved at Norge legger seg på en detaljreguleringslinje, mens Sverige utvikler sin rammostyringsmodell. Dette vil ifølge EnFO gi ulike konkurransevilkår og hindre utviklingen av en sterk felles markeds plass.

NVEs vurdering

Etter NVEs mening er ikke forskjellene mellom Norge og Sverige så store at man må vurdere å gå bort fra konseptet med den Nordiske Elbørsen, og gjeninnføre grensetariffer mot Sverige. Det er heller ikke opp til NVE å vedta slike tiltak.

Det er også uaktuelt for NVE å innføre en regulering av markedsadgangen slik det gjøres i Sverige, der det kreves timesmåling for å skifte leverandør. I følge oversikter på hjemmesidene til Energimyndigheten i Sverige er gjennomsnittskraftpris for en villa som bruker 20 000 kWh/årlig 0,2554 SEK/kWh (u. avg) som tilsvarer 0,2435 NOK/kWh. Til sammenligning betaler en tilsvarende norsk kunde i oktober 0,1425 NOK/kWh. Svenske forbrukere betaler altså 70 % mer enn norske forbrukere.

NVE vil samtidig understreke at den svenske reguleringsmyndigheten, Energimyndigheten, deler NVEs oppfatning om at små sluttbrukere bør avregnes på bakgrunn av profil for å få tilgang til kraftmarkedet. Dette ser man av rapporten: "Fri elmarknad för alla - uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att åstadkomma billiga mätsystemer m.m." fra 1996 av daværende Nätmyndighetem og Svenska Kraftnät. Det er den svenske Riksdagen som har avvist denne metoden.

Vi ser også med glede at finske sluttbrukere får tilgang til kraftmarkedet ved at man tar i bruk profilavregning -som riktignok avviker noe fra den norske metoden- for små sluttbrukere.

10.5 År 2000

I høringsuttalelse fra EnFO gjøres det oppmerksom på at bransjen står ovenfor utfordringer i forhold til år 2000 problematikken. EnFO går inn for at forskrifter for måling og avregning blir utsatt til år 2001.

NVEs vurdering

Dersom forskriftene for måling og avregning blir utsatt til år 2001, vil dagens retningslinjer være gjeldende frem til år 2001. Mange av endringene i høringsutkastet som har blitt kommentert er en forbedring fra gjeldende retningslinjer, og skal gjøre hverdagen enklere for netteiere, kraftleverandører og strømkunder.

Etter NVEs mening vil det være uheldig dersom dagens retningslinjer står uforandret frem til år 2001. Retningslinjene slik de ligger vil påføre netteiere merarbeid i forhold til foreslåtte forskrifter. Særlig sett i lys av stadig økende antall leverandørskifter. Hvis det ikke innføres elektronisk kommunikasjon ved leverandørskifte før år 2001, vil dette innebære mye manuelt arbeid.

NVE tar sikte på at forskriftene skal innføres fra 1. januar 1999.

11 Kilder

- Arthur Andersen & Co.: *"Fakturerer av kraftkunder"*, Oslo oktober 1997
- B. Grinden og K. Livik: *"Lavere grense for timesmåling - konsekvenser for netteier"* EFI TR A4560, Trondheim 1997
- B. Grinden, P. Støa, O. Rokset, A.M. Forseth, A. Aunrønning: *"Toveiskommunikasjon mellom energiverk og kunde - Del 2: Pålitelighet av kommunikasjon"* EFI TR A4093, Trondheim 1994
- B. Grinden: *"Strategisk håndtering av toveiskommunikasjon"* EFI TR A4382, Trondheim 1996
- Balbir Singh: *"Avregning av krafthandel"*, SNF-rapport nr. 70/94, Bergen 1994
- Effen Marked: *"Toveis kommunikasjon mellom energiverk og kunde"* Publikasjon nr MA-102, Oslo 1993
- G. Tangen, *"Elektronisk datautveksling i elforsyningen – Spesifikasjon av meldinger for måling og avregning"*, AN.NR 97.11.12, Trondheim 1997
- J. Krystad og K. Livik: *"Vurdering av løsning for bruk av EDIEL og GS2 til informasjonsutveksling i kraftmarkedet"*, AN NR. 96.11.26, Trondheim 1996
- Kristin Kolseth; *"Ny forbrukervennlig faktura – Innføringsguide"*, NVE-dokument, Oslo juni 1998
- Message handbook for EDIEL Implementation guide for MSCONS, versjon 2.2.4, <http://www.ediel.org/norge/index.htm>
- Nordiske Seminar- og Arbejdsrapporter: *"A Nordic Test of Energy Saving Potential of Residential Billing Techniques"*, 1993:627
- Nätmyndigheten och Svenska Kraftnät: *"Fri elmarknad för alla - Uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att åstadkomma billiga mätsystem m.m."*, Stockholm 1996
- O. Nesvik: *"Norsk Brukerveiledning for implementering av MSCONS-meldingen"*, versjon 1.0 15. oktober, <http://www.ediel.org/norge/index.htm>
- P. Støa: *"Nytteverdien av toveiskommunikasjon"* EFI TR A4094, Trondheim 1993
- PA Consulting Group: *"Toveis-kommunikasjon mellom netteier og sluttbruker – Status i det norske kraftmarkedet"*, Lysaker juli 1998
- T. Jonassen og K. Matre: *"Måling og avregning En gjennomgang av kraftmarkedets fundament"*, http://www.nve.no/kraftmarked/market/ma_paper.htm

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energiverk (NVE)
Adresse: Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo

I 1998 ER FØLGENDE DOKUMENT UTGITT:

- Nr 1 Kristin Kolseth: Avkastning på kapitalen i sentral-, regional- og distribusjonsnettet (7 s.)
- Nr 2 Eli Sæterdal: Punktbaserte marginale tap (29 s.)
- Nr 3 Inger Sætrang(red): Oversikt over vedtak i tvistesaker. *Andre* halvår i 1997 (10 s.)
- Nr 4 Ingebrigt Bævre: Vurdering av flom og isforhold i Surna (112.C) ved Bolme (13 s.)
- Nr 5 Hallgeir Elvehøy: Samanlikning av massebalanse på Hardangerjøkulen og Folgefonna (26 s.)
- Nr 6 Lars-Evan Pettersson: Flomforhold rundt Heddalsvatn (016.Z) (16 s.)
- Nr 7 Inger Sætrang(red): Oversikt over vedtak i tvistesaker. *Første* halvår i 1998 (10 s.)
- Nr 8 Beate Sæther: Strømningsanalyse og vurdering av sikringstiltak ved RiT-brua, Nidelva (123.A11) (10 s.)
- Nr 9 Tharan Fergus: Alternativ erosjonssikring - metoder og litteratur (16 s.)
- Nr 10 Begrenset
- Nr 11 Nils-Otto Kitterød, Hervé Colleuille, Tor Simon Pedersen, Elin Langsholt, Panagiotis Dimakis: Vanntransport i oppsprukket fjell - Numeriske simuleringer av vannlekkasjer i Romeriksporten (42 s.)
- Nr 12 Eirik Traae: Vassdragstekniske vurderinger av "Tiltaksplan Måna - Øvre Rjukan" (9 s.)
- Nr 13 Knut Matre, Kristin Kolseth, Markedsrapport -marginer i kraftmarkedet 1997/husholdningsmarkedet 1998 (25 s.)
- Nr 14 Astrid Myrvang, Kristin Kolseth, Knut Matre: Oppsummering av høringsuttalelser med NVEs kommentarer, oktober 1998, Retningslinjer for måling og avregning av kraftomsetning og fakturering av nettenester (35 s.)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

**NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIDIREKTORAT**

72026649